

Svet
Evropske unije

Bruselj, 7. februar 2022
(OR. fr)

5789/22

COMPET 63
IND 27
MI 86

DOPIS

Pošiljatelj: predsedstvo
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: *Priprava seje Sveta za konkurenčnost 24. februarja 2022*
Prihodnost industrijskega ekosistema mobilnosti v okviru zelenega prehoda
orientacijska razprava

V prilogi vam pošiljamo dopis predsedstva z naslovom „Prihodnost industrijskega ekosistema mobilnosti v okviru zelenega prehoda“ kot pripravo na orientacijsko razpravo na seji Sveta za konkurenčnost 24. februarja 2022.

Svet za konkurenčnost 24. februarja 2022

Prihodnost industrijskega ekosistema mobilnosti v okviru zelenega prehoda

V zelenem dogovoru¹, ki ga je predsednica Evropske komisije predstavila 11. decembra 2019, je določen cilj, da bo Evropska unija (EU) do leta 2050 dosegla podnebno nevtralnost. V skladu s Pariškim sporazumom iz leta 2015 je bil ta zavezujoči cilj junija 2021 vključen v evropska podnebna pravila, EU pa je določila ambiciozen vmesni cilj za zmanjšanje svojih emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z letom 1990 (ta vmesni cilj je bil prej določen na 40 %).

V zvezi s tem sveženj „Pripravljeni na 55“², ki ga je Evropska komisija predstavila 14. julija 2021, vsebuje sklop 13 predlogov za posodobitev zakonodaje EU in uvedbo novih pobud za doseganje teh povečanih podnebnih ambicij.

Industrijski ekosistem mobilnosti bo znatno prispeval k doseganju teh ciljev. Promet (vključno z mednarodnim pomorskim prometom in letalstvom) je leta 2019 dejansko ustvaril 32 % emisij toplogrednih plinov v EU – v primerjavi s 24 % leta 2000³. Kot je določeno v strategiji za trajnostno in pametno mobilnost, bi moral prometni sektor – da bi odražal podnebne ambicije Unije – do leta 2050 zmanjšati emisije za 90 %.

---

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2021) 550 final.

³ Evropska agencija za okolje, <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/data-viewers/greenhouse-gases-viewer>

1. Pripravljeni na 55: ambiciozen sveženj ukrepov, ki so bistveni za zeleni prehod evropske industrije in varstvo podnebja

Regulativni okvir, ki se uporablja za ekosistem mobilnosti, se bo na podlagi predlogov iz svežnja „Pripravljeni na 55“ korenito spremenil. Na mobilnost bodo vplivali predlagana revizija nacionalnih ciljev porazdelitve prizadevanj za sektorje, ki niso vključeni v sistem trgovanja z emisijami (ETS), predlog za razširitev ETS na cestni sektor, predlog za mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah, revizija pobud „ReFuelEU za letalstvo“ in „FuelEU za pomorstvo“, revizija direktive o infrastrukturi za alternativna goriva, pa tudi revizije v zvezi z energetskega področjem, kot je revizija direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, kolikor se s preoblikovanjem in elektrifikacijo prometa povečuje splošno povpraševanje po energiji. Spremembe zadevajo tudi avtomobilski sektor, in sicer revizija uredbe o emisijah CO₂ iz novih lahkih vozil ter prihodnji akti o emisijah plinastih onesnaževal (Euro7) in o podatkih o vozilih.

Sprejetje in izvajanje svežnja zato zahtevata, da industrija mobilnosti pospeši preoblikovanje svojega modela rasti in proizvodnih sredstev ter podpre svoje zaposlene. Svet je že med slovenskim predsedovanjem poleg pogajanj o zakonodajnih besedilih na zadevnih področjih začel delo, s katerim bi bolje opredelili učinek svežnja na industrijo. Svet za konkurenčnost je 29. septembra 2021 opravil prvo orientacijsko razpravo o svežnju z vidika industrijske konkurenčnosti v povezavi s posodobitvijo evropske industrijske strategije, ki jo je Komisija predstavila 5. maja 2021. Svet za konkurenčnost (raziskave) je 26. novembra 2021 prav tako razpravljal o prispevku raziskav in inovacij k doseganju medsektorskih ciljev, vključno s cilji svežnja „Pripravljeni na 55“ na področju prometa, industrije, rabe zemljišč in gozdarstva. Skupina na visoki ravni za konkurenčnost in rast je začela analizirati posledice svežnja za zadevne industrijske panoge. V teh razpravah se je pokazalo, da imajo države članice EU pomisleke glede učinka svežnja na industrijo, zlasti na ekosistem mobilnosti.

Poleg tega je bila s posodobitvijo evropske industrijske strategije⁴ ponovno potrjena glavna prednostna naloga dvojnega zelenega in digitalnega prehoda za vse politike EU. V tej strategiji je predlagana priprava načrtov za trajnostni in digitalni prehod 14 industrijskih ekosistemov, ki jih je predstavil komisar za notranji trg Thierry Breton. Zato je Komisija v okviru industrijskega foruma organizirala delo za podrobno določitev tega zelenega in digitalnega prehoda z vključitvijo vseh deležnikov v vsak ekosistem. Komisija je januarja 2022 začela sooblikovanje poti prehoda za ekosistem mobilnosti, ki bo imel ključno vlogo pri doseganju naših podnebnih ambicij.

Komisija je 29. oktobra 2021 združila ekonomiste iz vseh držav članic, da bi analizirala učinek predlogov iz svežnja na industrijo in izboljšala potrebe v zvezi z naložbami. To delo bi lahko nadalje poglobili, da bi izvedli pilotne študije primerov, izmenjali najboljše prakse in metodologije za oblikovanje skupnega razumevanja učinkov prehoda na industrijo ter opredelili poslovne primere in prednostne naloge za ukrepanje.

---

⁴ COM(2021) 350 final.

2. Industrijski ekosistem mobilnosti v središču izzivov preobrazbe

Ekosistem mobilnosti, ki je pomemben industrijski sektor EU, se bo moral, če bo želel izkoristiti prednosti prehoda, soočiti z več izzivi, kot so tehnološka in digitalna prilagoditev, prilagoditev vrednostnih verig, nadzor nad viri dobave bistvenih materialov in sestavnih delov, usposabljanje in podpora zaposlenih, konkurenca v novih tržnih segmentih na področju nove mobilnosti (avtonomija, trajnostna mobilnost itd.). V avtomobilskem sektorju se evropska podjetja trenutno soočajo z zmanjšano dobavo (zlasti polprevodnikov), kar ovira njihovo okrevanje, zato morajo temeljito preoblikovati svoja proizvodna sredstva, pri čemer je oprema, potrebna za proizvodnjo vozil z motorjem z notranjim zgorevanjem, zelo drugačna od opreme za proizvodnjo električnih vozil. Povečana ambicioznost podnebnih ciljev pa ne vpliva le na proizvajalce, temveč tudi na podizvajalce, proizvajalce sestavnih delov ter na splošno na vsa MSP in delavce v ekosistemu. Zaradi preoblikovanja avtomobilskega sektorja je ogroženih približno 15 milijonov delovnih mest v Evropi. Kar zadeva izzive na področju usposabljanja zaposlenih, EIT InnoEnergy na primer pričakuje, da bo v EU v sektorju električnih baterij ustvarjenih približno 3 do 4 milijone delovnih mest, pri čemer bo pri 800 000 od njih potrebna podpora pri prekvalifikaciji in izpopolnjevanju.

Potrebe po naložbah v odziv na nujnost hitrega prehoda so ogromne. V skladu s časovnim načrtom za prehod ekosistema mobilnosti so dodatne naložbe, ki so v obdobju 2021–2030 potrebne za izpolnitev podnebnih ciljev Unije na področju cestnega prevoza, železniškega voznega parka, ladij in zrakoplovov ter uvedbe infrastrukture za goriva iz obnovljivih virov in nizkoogljično gorivo, ocenjene na 130 milijard EUR na leto v primerjavi s prejšnjim desetletjem⁵. Potreba po naložbah v zeleno in digitalno preobrazbo infrastrukture bi pomenila še dodatnih 100 milijard EUR na leto⁶. Glede na vpliv prehoda na sektor je treba opredeliti vzvode, ki jih ima sektor trenutno na voljo za naložbe, s katerimi bi se soočil s temi izzivi. Časovni načrt prehoda ekosistema mobilnosti postavlja temelje za ta razmislek.

---

⁵ COM(2020) 562 final.

⁶ SWD(2020) 98 final, na podlagi ocen v zvezi s TEN-T in izračunov EIB.

Poleg tega, kot je bilo obravnavano na neformalnem srečanju ministrov in ministric za konkurenčnost 1. februarja v Lensu, trajnostnega prehoda evropske industrije ni mogoče doseči brez zagotovitve surovin, potrebnih za nove zelene tehnologije. OECD dejansko napoveduje 110-odstotno povečanje naše porabe surovin med letoma 2011 in 2060, kar je v veliki meri posledica potreb, ki izhajajo iz trajnostnega in digitalnega prehoda; Svetovna banka na primer za scenarij, po katerem bi dvig temperature omejili na 2 stopinji, predvideva 1000-odstotno povečanje povpraševanja samo po kovinah, ki se uporabljajo v baterijah (kobalt, svinec, litij, mangan, nikelj itd.).

Vendar je EU pri oskrbi s temi kovinami močno odvisna od nekaterih tretjih držav, zaradi česar je ranljiva; samo Demokratična republika Kongo namreč zagotavlja 60 % svetovne proizvodnje kobalta, Kitajska pa 98 % našega uvoza elementov redke zemlje. Zagotavljanje stabilne oskrbe s temi surovinami je zato ključnega pomena; EU mora v ta namen preučiti in izvajati širok nabor ukrepov, zlasti zagotavljanje svoje zunanje oskrbe, razvoj recikliranja in inovacij ter spodbujanje proizvodnje primarnih surovin v Evropi. Komisija je dejavna na tem področju, saj je na primer septembra 2020 objavila akcijski načrt za surovine, ustanovila pa je tudi evropsko zavezništvo za surovine; nedavno je napovedala sklad v vrednosti 400 milijonov EUR, ki ga skupaj upravljata evropsko zavezništvo za surovine in EBA, da bi zagotovili oskrbo s surovinami za proizvodnjo baterij za električna vozila. Evropska uredba o baterijah, o kateri trenutno potekajo pogajanja v delovnih skupinah Sveta na področju okolja, mora spodbujati tudi nastanek trajnostnega evropskega industrijskega sektorja, ki bo temeljil na načelih krožnega gospodarstva, s čimer bi zmanjšali evropsko odvisnost od uvoza.

Vendar ti izzivi ne smejo zasenčiti priložnosti, ki jih bo prinesel ta prehod, na primer v zvezi s krožnim gospodarstvom in surovinami, vodikom ali razogljičeno mobilnostjo, in ki bodo ustvarile nova delovna mesta v novih sektorjih, kot so vzpostavitev industrije recikliranja baterij, industrije brezogljicnih letal, industrije trajnostnih goriv in celo industrije prevoza na vetrni pogon. Razogljičenje mobilnosti bi moralo ustvariti nove poslovne priložnosti in zagotoviti dejavnik razlikovanja evropskih podjetij, zlasti pri izvozu. Prednost, ki jo prinaša evropska zakonodaja, bi tem podjetjem lahko dejansko omogočila, da podprejo razogljičenje svojih partnerjev.

3. Evropski vzvodi za podporo industriji pri zelenem prehodu

Za uspeh pri tem prehodu, ki je po obsegu in ambicijah brez primere v zgodovini evropske industrije, je treba vzpostaviti več pogojev, na primer v smislu spodbud in okvirnih pogojev za krepitev konkurenčnosti evropske industrije na notranjem trgu, za podporo izvajanju, ne le za velika podjetja, temveč tudi za MSP ter podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo vzdolž vrednostne verige, ter za uspešno soočanje s tehnološkimi izzivi te preobrazbe. Regulativna predvidljivost in stabilnost bosta odločilni za to, da bo lahko industrija dolgoročno sprejemala prave odločitve glede naložb.

Vzvodi politike na evropski ravni obstajajo in bi jih bilo mogoče poglobiti, da bi učinkoviteje podprli prehod ekosistema mobilnosti in okrepili vodilno vlogo Evrope, ne le z elektrifikacijo, temveč tudi z avtomatizacijo in povezljivostjo. Industrijska zaveznitva, okvirni program Obzorje Evropa, naložbe, ki jih financira Evropska investicijska banka, evropska javna naročila, pomembni projekti skupnega evropskega interesa in prispevki držav članic k pospešitvi prehoda z naložbami, ki jih urejajo evropska pravila o državni pomoči – vse to so orodja, ki omogočajo, da se industrijski potencial Evrope tudi ob močni mednarodni konkurenci izkoristi v celoti. Da bi izpolnili potrebe industrije, je v evropskem načrtu za oživitev gospodarstva, instrumentu NextGenerationEU in proračunu EU za obdobje 2021–2027 predvidena doslej najvišja raven naložb v zeleni in digitalni prehod. Več kot 40 % odhodkov za oživitev se nanaša na ekosistem mobilnosti⁷. Poleg tega so v zakonodajnih predlogih Evropske komisije predvideni mehanizmi za podporo prehodu (sklad za inovacije in sklad za modernizacijo v okviru ETS ter predlog za socialni sklad za podnebje, vzporedno s predlagano razširitvijo sistema ETS). Da bi izkoristili nove priložnosti za ustvarjanje delovnih mest, bosta potrebna tudi usposabljanje in izpopolnjevanje zaposlenih, zlasti v MSP. Oblikovanje novih vrednostnih verig bo močno pogojeno z zmožnostjo zagotavljanja usposobljene delovne sile, ki bo podpirala ta razvoj in zagotavljala evropsko konkurenčnost, za kar si prizadeva Akademija Evropskega zaveznitva za baterije. Povečanje našega vpliva pri standardizaciji novih tehnologij bi lahko spodbudilo inovacije in olajšalo dostop do trgov.

---

⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027_sl

V okviru te orientacijske razprave bodo države članice pozvane, naj odgovorijo na naslednja tri vprašanja:

- *Ali ste sprejeli ukrepe za oceno potreb po naložbah, povezanih s preoblikovanjem industrije v okviru izvajanja svežnja „Pripravljeni na 55“? Ali lahko navedete konkretne primere potreb sektorjev mobilnosti, zlasti avtomobilskega sektorja?*
- *Kateri ukrepi – poleg zasebnih naložb, potrebnih za zeleni prehod industrijskega ekosistema mobilnosti – so po vašem mnenju nujni, da bi olajšali in pospešili razvoj tega prehoda, zlasti na področju inovacij, infrastrukture in usposabljanja?*
- *Katere vzvode bi bilo treba prednostno uporabiti za večjo odpornost in prihodnjo konkurenčnost evropskega ekosistema industrijske mobilnosti, zlasti da se omogoči razvoj električnih in avtonomnih vozil ter zanesljiv dostop do bistvenih surovin?*
